

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep.
0030 OSLO

Sámediggi
Áivvátgeađnu 50
9730 Karasjohka

ÁŠŠEMEANNUDEADDJI/SAKSBEHANDLER
Torvald Falch, +47 78 47 40 83
torvald.falch@samediggi.no

DIN ČUJ./DERES REF.

MIN ČUJ./VÅR REF.

BEAIV/DATO

13/3112 - 2

14.10.2013

Almmut go válddát oktavuoda/

Oppgis ved henvendelse

tølfurđna: +47 78 47 40 00
www.samediggi.no
samediggi@samediggi.no

Ápmingstidat
Mandag - Fredag
08.00-15.30

Uttalelse til høring av lov om fiskeretten i Tana (tanaloven)

Det vises til brev av 04.07.13 med høring av forslag til lov om fiskeretten i Tanavassdraget (tanaloven).

Forslaget til formålsbestemmelse (§ 1) er bra ved at den viderefører finnmarkslovens § 28 om at retten til fiske følger av lov, alders tids bruk og lokal sedvane. Det er videre positivt at det i § 5 framkommer at det ved forskriftsfastsetting av forvaltningen av fisket skal vektlegges økologisk bærekraft, sikring av naturgrunnlaget for lokalbefolkningen og samisk bosetting og kultur. Sametinget forstår denne bestemmelsen å synliggjøre samisk historie, næringsvirksomhet, bosetting og praksis i vassdraget. Laksefisket har lange tradisjoner som det knytter seg et rikt samisk språk til, samt kunnskaper om bestander, fiskemetoder og fisketeknikker.

Sametinget forstår forslagene til §§ 2 til 4 som en lovfesting oppfølging av det som det er oppnådd enighet om og fastsatt i tanaforskriften.

Sametinget mener det bør være en ny § 3 om forholdet til folkeretten med tilsvarende ordlyd og merknad som i finnmarksloven § 3. Tanaloven er som finnmarksloven i hovedsak en rettighetslov. Det nye lovforslaget viderefører tanaloven av 1888 sine bestemmelser om fiskeberettigede, men lovfester også for første gang retten til stangfiske for de som bor i elvedalen. Som det framkommer av departementets høringsbrev vil en slik bestemmelse medføre at en viderefører det materielle innholdet i forslaget til endringer som lå i Prop. 86 L (2011-2012), slik Stortinget la til grunn i sin behandling (Innst. 88 L (2012-2013)). Den folkerettslige beskyttelsen i tanaloven vil da være på linje med det som følger av finnmarksloven, og en vil unngå uklarhet om ILO 169 sin selvstendige rettslige betydning i en gitt situasjon. Sametinget vil understreke at denne bestemmelsen må forstås som et kraftfullt uttrykk for at loven skal være i overensstemmelse med ILO 169. ILO 169 står for eksempel sentralt i vurderingsgrunnlaget for etableringen av Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF). TF kan dermed heller ikke bare oppheves ved en forskriftsendring. Også i vurderingene av reguleringene av fisket vil ILO 169 kunne være et viktig fortolkningsgrunnlag, særlig i forholdet mellom rettighetshavere og andres adgang. Bruken av dette rettsgrunnlaget sikrer en ved å innta den foreslåtte bestemmelsen.

Sametinget mener ordlyden i § 5 andre ledd først setning må tilsvare finnmarksloven § 28 andre ledd første setning. Sametinget ser ingen grunn til at det tilføyes et "av alt". Dette kan skape unødig usikkerhet om departementets mulighet til å gå inn i mer privatrettslige reguleringer som ligger til TF. Sametinget har ellers ingen nærmere synspunkter på forslaget til § 5. Sametinget kan imidlertid ikke uten videre følge departementets kommentarer til § 5 første ledd. Departementet går her inn i en tolking av hva som må forstås som en ressursknapphetsbegrunnelse for å innskrenke andres adgang til fiske. At staten ved lov av

1888 har gitt seg rett til å meddele andre enn fiskeberettigede tillatelse til å drive stangfiske, og ved egen forvaltning har gitt andre slik adgang er ikke det samme som at dette er en lokal sedvanerett. Sedvaneretten knyttes til de som bor i elvedalen og ikke alle andre. Sametinget kan heller ikke se at rettstilstanden er slik at "andre" ikke kan ekskluderes fra fisket om ressursituasjonen skulle tilsi det. Hvordan innskrenkingen av andres adgang forvaltes når hensynet til fiskebestandene eller utøvelsen av fisket tilsier det må medføre en konkret vurdering som ikke kan ha en omtale i lovforarbeidene som departementet har foreslått. Det avgjørende er at "andres" fiske ikke kan være slik at det skjer til fortregning for fiskeberettigede og lokale stangfiskerettshavere.

Når det gjelder forslaget til § 5 tredje ledd er Sametinget positiv til den. Det må imidlertid av lovforarbeidene framkomme at det samrådet som skal skje med TF og Sametinget skal skje i henhold til de konsultasjonsforpliktelser for staten som følger av folkeretten, og da særlig ILO 169 artikkel 6.

Sametinget ber om å bli kontaktet av departementet for å konsultere om det endelige lovforslaget i henhold til gjeldende konsultasjonsprosedyrer mellom statlige myndigheter to Sametinget.

Dearvuodaiguin/Med hilsen

Hege Fjellheim
ossodatdirektevra/avdelingsdirektør

Torvald Falch
seniorråddeaddi/seniorrådgiver